

Návrhy na změnu legislativy vztahující se k domovům mládeže a internátům

Členská schůze ADMIN ČR, z. s. si dovoluje požádat zřizovatele DM, Rady krajů, Asociaci krajů České republiky a MŠMT ČR o podporu při řešení dlouhodobých i aktuálních problémů domovů mládeže, které jsou spojeny s naplněním ustanovení zákona č. 561/ 2004 Sb. a realizací školního vzdělávacího programu domova mládeže zejména v těchto oblastech:

1. Novela vyhlášky č. 108/2005 Sb., jejímž obsahem bude zejména:

Stanovení minimálního personálního standardu DM

- **U pedagogických pracovníků** při edukačních činnostech, stanovení odpovídajícího počtu pedagogických pracovníků pro dohled (včetně nočního období):
 - na prvních 25 ubytovaných žáků 3 vychovatelé tak, aby byl zajištěn nepřetržitý dohled nad žáky v DM pedagogickými pracovníky,
 - na dalších 30 ubytovaných žáků další 1 vychovatel (příp. asistent pedagoga),
 - nejnižší počet žáků ve výchovné skupině 20 a nejvyšší 27, který může být rozhodnutím ředitele DM či školy navýšen ve výjimečných případech na 30 žáků (tj. snížení současného maxima o 3 žáky),
 - zřízení dalších pracovních pozic např. pedagog volného času, sociální pedagog, metodik prevence rizikového chování atd.,
 - ustavení pracovní pozice asistenta pedagoga v DM (dříve pomocný vychovatel), zejména pro výkon nočního příp. dopoledního zákonného dohledu nad žáky,
 - možnost využití asistenta pedagoga v rámci podpůrných opatření podle vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných;
- **U nepedagogických pracovníků** zohlednit potřebný počet pracovníků zajišťujících zejména údržbu a úklid, správu a ostrahu majetku, bezpečnost a ochranu zdraví a požární ochranu; rovněž i ekonomiku a správu majetku, personalistiku, mzdy a investiční činnost u samostatných DM.

V budoucnu doporučujeme nahrazení vyhlášky č. 108/2005 Sb., samostatnou vyhláškou o DM.

2. Novela vyhlášky o krajských normativních - změna konstrukce krajských normativů ve vztahu k DM

Zdůvodnění návrhu změn financování DM:

DM oproti některým jiným školským službám realizují své výchovně vzdělávací cíle v souladu se školským zákonem prostřednictvím školních vzdělávacích programů a současně musí zajistit i plnění svých sociálně zabezpečujících funkcí (ubytování, stravování apod.).

Financování DM na základě jediného rozhodného ukazatele, tj. průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na 1 pedagogického a nepedagogického pracovníka – počtu žáků, který

nejvíce ovlivňuje výši krajských normativů, není funkční pro specifičnost podmínek jednotlivých DM a nemůže být užíván jako jediné kritérium.

Pro argumentaci uvádíme některé aspekty ovlivňující finanční náročnost provozu školských zařízení:

- specifika různých typů DM, např. zařízení s právní subjektivitou oproti DM, který tvoří subjekt s dalšími organizačními jednotkami (škola, školní jídelna atd.),
- nepřetržitý provoz 24 hodin denně s potřebou pokrýt v souladu se školským zákonem dohled nad nezletilými žáky (nejen) výhradně pedagogickými pracovníky,
- potřeba zajištění a financování provozu DM v některých místech i o víkendech (ubytování žáků a studentů výběrových škol, horší dopravní obslužnost apod.),
- dislokace pracovišť v několika budovách nebo složité architektonické uspořádání budov vyžaduje personální posílení dohledu, ostrahy i úklidu,
- stávající normativ často neumožňuje zajistit dostatečné personální obsazení tak, aby mohly být dodrženy právní normy v oblasti pracovněprávní, bezpečnosti a ochrany zdraví a hygieny,
- ubytování studentů VOŠ, u nichž je finanční náročnost pobytu shodná s náklady na žáky středních škol, přesto je dotace na jim poskytované služby nižší.

K odstranění neodůvodněné rozdílnosti výše normativů a dotací DM v jednotlivých krajích žádáme stanovit jednotný závazný normativ pro DM z úrovně MŠMT ČR a dále provést změnu konstrukce krajských normativů ve vztahu k DM.

Navrhujeme, aby byl konkretizován **vzorec pro stanovení počtu pedagogických pracovníků**, který bude zohledňovat edukační cíle DM a zajištění nepřetržitého dohledu nad žáky, a to s ohledem na specifika konkrétního zařízení a především potřebu dodržovat zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (zejména přestávky mezi směnami) a standardy bezpečnosti při práci s žáky. K tomu dále doporučujeme, aby byl akceptován požadavek na výkon dohledu v noci dvěma pracovníky (z toho nejméně jeden pedagog) alespoň v zařízeních s větším počtem ubytovaných, se složitějšími architektonickými podmínkami nebo v DM, kde jsou ubytována obě pohlaví na jednom pracovišti.

Navrhujeme, aby byl výrazně upraven **vzorec pro stanovení počtu nepedagogických pracovníků** v DM, zejména z důvodů dofinancování úkonů vyplývajících z požadavků na hygienu a úklid obsažených ve vyhlášce MZd č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, § 22. Při jednání na MŠMT ČR byl Asociací předložen návrh, aby pro financování nepedagogických pracovníků byla využita kombinace normativu na žáka a prostorových podmínek DM.

3. Řešení problematiky BOZ žáků

S uvedenými předchozími body úzce souvisí absence vyhlášky o BOZ žáků ve vazbě na specifika edukačního procesu v DM. Dosud není definována dostatečnost či standardy dohledu nad žáky v rámci běžných činností v DM, což klade nepřiměřeně velkou

odpovědnost na ředitele škol a školských zařízení. Není v platnosti žádná závazná norma, která by pedagogickým pracovníkům dávala závazné instrukce k prevenci a zajištění BOZ žáků a záležitosti zejména na řediteli, jaké instrukce dá svým podřízeným na základě vyhodnocení rizik souvisejících s prováděnou činností. V praxi DM je obtížné naplnit doporučení MŠMT k bezpečnostním standardům především v personální oblasti.

4. Problematika vzdělávání a výchovy žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Tato problematika dosud není pro DM upravena žádným právním předpisem. Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných zmiňuje úlohu DM pouze v § 12, písm. 3: *“Školské poradenské zařízení projedná před vydáním doporučení návrh doporučených podpůrných opatření se školou, zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka, a povede-li to k naplňování vzdělávacích potřeb žáka, přihlédne k jejich vyjádření. Se školským zařízením projedná školské poradenské zařízení návrh podpůrných opatření v oblasti školských služeb”* – **neuvádí však možnost (nutnost) vyjádření potřeby dalšího pracovníka v DM ani zohlednění této skutečnosti ve finančním normativu – v rozporu s § 16 zákona 561/2004 Sb.):** *„Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.“*

Schváleno členskou schůzí ADMIN ČR, z. s. v Hradci Králové dne 24. února 2017.